

Magyar Temetkezés

KEGYELETI
SZAKMAI KIADVÁNY

2004. március

◆ *Keletfa*

Egy új minőség régi áron!

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.
Tel.: 06 (42) 460-782
460-785
Fax: 06 (42) 460-783
e-mail: keletfa@hu.inter.net
www.keletfa.hu

Kedves Olvasó !

Miközben ezeket a sorokat írom, néha – néha kitekintek az ablakon, ugyanis szép nagy és sűrű pelyhekben hull a hó. Remélem, mire Önök a kezükbe veszik ezt az újságot már nyoma sem maradt a télnek, az aranyeső most még csak duzzadó rügyei meghozzák csillag formájú nap sárga virágukat.

A tél, annak a szakmának, amelyhez ez a kiadvány szól – főleg ha még az útviszonyok is rosszak – bizony nagy megpróbáltatás. Remélem szerencsésen túljutottak ezeken a téli hónapokon, s együtt örülhetünk a tavasznak.

Legutóbb, az év legszebb ünnepe, a szeretet ünnepe előtt köszönhettem be Önökhöz, ezzel a számmal a megújulást, a természet és az ember feltámadását ünnepeljük. Az idén korán kopogtat be hozzánk a Húsvét, amely akár vallásos az ember, akár nem, mindenképpen a tavasz, az újrakezdés üzenetét hozza.

Ebben a számban – az Önök érdeklődésének és aktivitásának köszönhetően – sok olyan írás található, amely nem csak a szakmának jelent majd érdekes olvasmányt, új információt, hanem egy laikusnak is.

Köszönöm a telefonon, írásban és mások által üzent jókívánságokat, a lap szerkesztésével kapcsolatban, az észrevételeket, a jóindulatú kritikákat, valamint a sok-sok gratulációt. Ezek szerint jó úton haladunk szerkesztő társaimmal.

Mai számunk középpontjában a temetkezési formák újdonságai mellett, bemutatjuk a Szófiai krematóriumot, kitüntetése alkalmából gratulálunk Dr. Andor Ferencnek, hírt adunk a Puskás Béla által szervezett Emléktúráról. Sorozatot indítunk neves személyek sírjának felújításáról s megemlékezünk hősi halottainkról.

A szakma számára érdeklődésre számot tartó és a szerző által, az olvasótól véleményt váró és formáló vitaindító, Dr. Ladocsy Géza írása, mely a temetkezési törvény módosításának polémiáját tárja elénk.

S természetesen, mint minden számunkban, ebben is megjelennek azok a reklámok, amelyek reméljük ebben a szép kivitelezésben sok üzletfelet hoznak a reklámozóknak.

Kívánok Önöknek, langyos szellőjű, virágos tavaszt, barkaágas, festett tojású, locsolós Húsvétot. Változatlanul sikeres üzletmenetet, magánéletükben egészséget és boldogságot.

Sas Erzsébet
főszerkesztő

06/20/5-749474, 06/74/319-873

Tavaszi kiállítássorozat

Újabb újdonsággal rukkol elő a Karsol kft áprilisban és májusban. Magyarországon még nem volt példa arra, hogy egy gyártó a vevőhöz menjen, bemutatni áruját. A Karsol Magyarország öt nagyvárosát választotta ki a rendezvények helyszínéül úgy, hogy valamennyi régióból könnyen és gyorsan el lehessen azt érni a kisebb méretű vállalkozásoknak is, akik nem tudják egy teljes napra magára hagyni cégüket. A cég igazgatója, Balogh Károly elmondta, hogy a kiállítás – noha a Karsol cégére alatt működik – több egyéb terméknek is teret enged, így lesznek társkiállítások. A kiállítást azért tartották szükségesnek, mert a cég termékvalasztéka a kezdetek óta nagy mértékben megújult, ezért a vevő felé való terméktájékoztató e formáját választották. A kiállítássorozat 2004. április 2-3-án indul a cég nyíradonyi gyárában, melyre elsősorban a tiszántúli vállalkozókat várják, ezt követik sorrendben Kaposvár, Veszprém, Kecskemét és Eger. Lapunk – mint minden különleges eseményt – kiemelt figyelemmel követi nyomon a Karsol „road show”-ját, a fogadtatásról és az eseményekről következő számunkban beszámolunk.

- S -

Tartalom

Dr. Ladocsy Géza: Temetkezési tv. módosításairól	4-5-6. oldal
FUNERÁRE 2003	7. oldal
Dr. Andor Ferenc kitüntetése	8. oldal
Szófiai Krematóriumok	9. oldal
Kitekintő	10. oldal
Interjú Bízák László festőművésszel	12-13. oldal
Temető kertészek	15. oldal
Bemutatjuk a Mantex-et	16-17. oldal
Neves személyek sírjának felújítása	19. oldal
Emléktúra Rudkinóba	20. oldal
Közalapítvány a hősökért	21. oldal

Magyar Temetkezés Kegyeleti Szakmai Kiadvány
Megjelenik negyedévenként
Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület lapja.

Felelős kiadó: Simóka Kálmán dr. az OTEI Elnöke 1086 Budapest, Fiumei út 16. • **Szerkesztőség:** Panteon Temetkezési Kft. Szekszárd, Alkony utca 1. Tel/Fax: 74/511-755 E-mail: panteon1@axelero.hu • **A szerkesztő bizottság tagjai:** Kovács Krisztina, Nyakas László, Marján Tibor • **Címlap fotó:** Szóke Tamás, telefon: 06-30/9360-296

Főszerkesztő: Sas Erzsébet Telefon: 06-20/5-749474, 06-74/319-873

Nyomda: Kerényi Nyomda Kft. Szekszárd, Epreskert u. 3. Tel: 74/413-501 E-mail: kerenyiz@kerenyiz.axelero.net – **Felelős vez:** Kerényi Zoltán

A temetkezési törvény módosításáról

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény és a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet módosításáról szóló kormány-előterjesztés tervezetét az OTEI Elnöksége 2003. januári ülésén tárgyalta.

A tervezettel kapcsolatos egyetértésről, esetleges észrevételeiről szakmai indoklással együtt előterjesztést kellett készíteni a Belügyminisztérium részére.

A tervezet egyik vitatott szövegtervezete a következő volt:

1. §. (2) A Tv. 27. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Temetkezési szolgáltatásról szóló reklámban csak a szolgáltató neve, elérhetősége, logója és a temetkezés szó tüntethető fel.”

2. §. A Tv. 40. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A temetési helyek, illetőleg az újraváltás díját, továbbá a temetőben vállalkozásszerűen munkát végző temető fenntartási hozzájárulási díját és a temetői létesítmények igénybevételi díjait a temető tulajdonosa állapítja meg. Temető fenntartási hozzájárulási díj temetkezési szolgáltatásért nem kérhető.

(2) Köztemetőben az önkormányzat rendeletben állapítja meg:

az (1) bekezdésben meghatározott kegyeleti közszolgáltatások igénybevételéért fizetendő díjak fajtáit és mértékét,

a ravatalozással, sírnyitással, sírhelyek ki- és visszahantolásával, temetőn belüli hűtéssel, szállítással kapcsolatos díjakat, ha ezen feladatok ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének és berendezésének igénybevétele kötelező.”

A témában hosszas vita után 5:3 többségi szavazással az Elnökség úgy döntött, hogy a Tv. 2.§ (2) bekezdésének b) pontját javasolta kihagyni.

VITAINDÍTÓ:

A temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. Tv. 17. § (2) bek. értelmezéséről, végrehajtási problémáiról

A témáról azért kezdeményezek nyilvános vitát, mert a temetkezési szakma lényegében e törvényi szabályozás félreérthetősége, félremagyarázhatósága miatt megosztott, ezért különböző (tulajdonosi, területi, stb.) elvek alapján szerveződő egyesületei képtelenek az együttműködésre, és legfontosabb feladatuknak az országos szintű érdekvédelemnek, illetve érdekérvényesítésnek hatékonyan eleget tenni.

A magam részéről kísérletet teszek e témát a temetkezési szakma összefüggéseiben komplexen megközelíteni, és felhívni a figyelmet az e területen jelentkező problémákra.

A temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény lényegében két nagy tevékenységi kört szabályoz (az osztályozásnál szándékosan nem foglalkozom a temetők létesítésével, mivel e probléma tárgyalásánál közömbös).

Temetőüzemeltetés. Ez a temetőtulajdonos temetővel kapcsolatos közfeladatait a tv. 16. §-a szerint részletezésben szabályozza. Ez részben hatósági (sírhely, temetőhasználat szabályai, különböző nyilvántartások, stb.), részben településtudományi (fűkaszálás, hulladék elszállítás, stb.) feladat és szó sincs benne tv. 25. §-ában felsorolt temetkezési tevékenységekről. Gazdálkodási oldalról non profit tevékenységnek kellene tekinteni.

Temetkezés. Nem kötelező közfeladat, hanem a temetkezési szolgáltatás ellátásra szakosodott szabad vállalkozási tevékenység. Feladatait a Tv. 25. §-a szabályozza. Gazdálkodási oldalról a versenyszférába tartozik és működési feltételeit is az ezzel kapcsolatos törvények (verseny, vállalkozást, stb.) betartásával kellene biztosítani.

A fentiek szerinti csoportosítás egyértelmű elhatárolást tartalmaz. Ennek ellenére ezek félremagyarázása, ellenőrizetlensége előidézője a temetkezéssel kapcsolatos számtalan vitának, fő okozója a temetkezési vállalkozások közötti ellentétnek.

Az előzők szerint – azt hiszem senki által nem vitatott (nem vitatható) – csoportosítást szeretném az alábbiakban egymástól elvonatkoztatva elemezni.

A temetőfenntartás és üzemeltetés a tulajdonos, köztemetőben a települési önkormányzat joga és kötelezettsége. E feladatait a Tv. 6. § (3) bek. értelmében „saját maga, illetve – szerződés alapján – gazdálkodó szervezet útján is elláthatja”. Ennek teljesítésére az ideális megoldás az erre a célra alapított – non profit – célszervezet lenne. Amennyiben ezt a kitélt elfogadjuk, abból egyértelműen következik, hogy egy ilyen szervezet működéséhez nincs szükség halottszállító járműre, illetve temetkezési részszolgáltatást (sírhelyek ki- és visszahantolását) végző szakszemélyzetre. Márpedig ha elismerjük, hogy ilyen személyzet és technika biztosítása gazdaságilag logikátlan, úgy értelmetlen ezekre a feladatokra a szervezetet működtető tulajdonos által anyagiakat biztosítani, következésképpen a temetőüzemeltetés részeként végzésüket kötelezően előírni. Ilyen megoldás esetén feltételezhetően a Tv. 16. §-a szerinti felsorolás is kiegészítésre szorulna.

Amennyiben a teljes körű temetkezési szolgáltatási (Tv. 25. §) tevékenységek közül kivennénk a temetőn belüli halott szállítási, ravatalozási, a sírnyitási, a sírhelyek ki-, és visszahantolási részfeladatokat, akkor a temetőüzemeltetést nem végző temetkezési vállalkozásokat (ez a többség) kizárnánk a teljes körű temetkezési szolgáltatás vállalásának lehetőségéből. Sérül a Tv. 17. §. (2) bek., a 19. §. (2) bek-e. Gyakorlatilag ez a megoldás a temetkezési vállalkozások többségét kellekértékesítővé minősítené vissza. Mivel temetési szolgáltatási és temetőüzemeltetési tevékenységet zömmel a volt megyei temetkezési vállalkozások végeznek, ez egyfajta visszarendeződést is jelentene. Nehezíti a tisztánlátást ebben a témában az, hogy e rendelet szerint: a temetőt üzemeltető és temetkezési szolgáltatást is végző temetkezési vállalkozások kötelesek a Vhr. 55. §-a szerint az üzemeltetés és a temetési szolgáltatások költségeit elkülönítetten nyilvántartani. Mint a temetkezésben több évtizede dolgozó, és magamat

elsősorban számviteli szakembernek tartó vezető felelősséggel állítom, hogy a fenti követelménynek egyetlen temetkezési vállalkozás sem tud (nem is akar) eleget tenni. Következésképpen a számviteli nyilvántartásokban a temetőüzemeltetés eleve veszteséges tevékenységnek tüntetődik fel, ezzel azt a látszatot keltve, mintha a temetőtulajdonosok (önkormányzatok) megmentői a temetőket üzemeltető temetkezési vállalkozások lennének, saját eredményük terhére átvállalva az önkormányzatok temető fenntartási kötelezettségeit. Nyilvánvaló, hogy ez nem így van.

Kell szólni az Alkotmánybíróság 40/2003. (VII.2.) AB határozatáról is, amelynek szelleme egyértelműen a verseny szabadságát hangsúlyozza. Ennek ismeretében a határozatot nehéz a temetkezési szakma oldaláról értelmezni. Egyrészt nem tudom, hogy a beadvány készítői a helyi rendelet mely szövegrészét támadták, másrészt nem biztos, hogy az Alkotmánybíróság által használt fogalmak (sírnyitás, sírhelyek ki-, és visszahantolása) azonosak-e a szakma értelmezésével. Ezek a fogalmak egyébként sem a törvényben, sem a kormányrendeletben nem szerepelnek. Ezeknek a kifejezéseknek a pontos értelmezése nélkül nehéz lenne magyarázatot találni a következőkre:

a ravatalhoz való hozzáférési lehetőség nélkül hogyan lehet az elhunyt temetésre való előkészítését teljes mértékben elvégezni? A magyarországi kistemetők többsége alkalmatlan a belső ravatalozásra. Az úgynevezett külső ravatalozást hogyan kell értelmezni?

A sírhely ki-, és visszahantolása (üzemeltetői feladat) közben a temetkezési vállalkozó hogyan végzi el a sírba helyezést?

A szállításon csak temetőn belüli – ravatalozótól a sírig történő – szállítást értenek? A nagyvárosi temetők kivételével ún. szertartási kocsival nem is lehet közlekedni. A kistemetőkben rendszeresített különböző halott vitelre szolgáló berendezéseket, (pl. Szent Mihály lova) is szállításnak nevezünk?

Végezetül szólni kell arról, hogy ha az előzőekben említett tevékenységek a temetőüzemeltetés részét képezik, akkor ezek díjait is a Tv. 41. §. (3) bek. c) pontja értelmében a tulajdonos (önkormányzat) állapítja meg, ezek nem részei a temetkezési szolgáltatás bevételének.

Az így megállapított díjak egyfajta hatósági árként funkcionálnak. Feltételezhetően befagynak a mostani szinteken és végül még a tényleges költségek fedezésére sem lesznek alkalmasak. Ilyen vonatkozásban tehát az Alkotmánybíróság határozatát félreértelmezve erőltető vállalkozások – ha szakszerűen akarnak gazdálkodni – saját maguk ellen is dolgoznak. Következésképpen tovább torzul a temetési költségek belső árstruktúrája. A temetkezési vállalkozások megélhetésük érdekében még nagyobb árréssel kalkulálnak a kellékeknél (eddig is ezeken realizálódott a nyereség nagyobbik hányada), elviselhetetlenül drágák lesznek a temetkezési kellékek.

A hivatkozott törvény helyek félreérthetőségéből származó sort, problémák felsorolását természetesen lehetne még sorolni, de erre a cikk keretei nem elegendőek.

Mindenesetre, ha azt akarjuk, hogy a temetkezési szakma területén rend legyen, akkor a különböző szakmai szervezetek vezetőinek egyértelműen állást kellene foglalni, többek között e cikkben említett témákban is, annak érdekében, hogy ezek ismeretében a tagság is egyértelműen orientálódni tudjon.

Remélem, hogy vitaindító írásommal sikerül a temetkezési szakma egységesítése érdekében az érdeklődést felkelteni, és a témában további jobbító észrevételek írására ösztönözni a tisztelt olvasót.

*Dr. Ladocsy Géza
OTEI elnökhelyettes*

Funeráre 2003

A viszonylag szerény magyar jelenlét miatt felüdülésként hatott a Difenbach GMBH német forgalmazóval közös standon de önálló kiállítóként megjelenő Bubiv Kft. A kiállított 11 féle koporsó a régi és az új termékeket egyaránt reprezentálta. A Bubiv standján voltak kiállítva az URNEX 2000 Bt. urnái. Valamennyi kiállított termékét értékesítették így a kiállításon való megjelenést sikerként könyvelhetjük el.

A Casket Hungary Kft. - termelésének 75%-a külföldre irányul - három külföldi partner - két német és egy francia forgalmazó - standján volt jelen három féle koporsóval. Mindkét magyar gyártó koporsóiba az esztétikus, szép bé-

lést a Mantex Kft. készítette.

A kegyeleti termékeket forgalmazó E&P Kft. a szlovéniai Menina gyár által bérelt standon volt érdekelt. A kiállított termékeket a magyar forgalmazók már látták a gyár 50 éves évfordulója alkalmából szervezett kiállításon.

Karsol Kft. az olasz SLF (Scacé Lorandi Ferrari) Kft.-vel közös kiállítóként volt jelen. A bemutató sikert hozott a cégnek mind a koporsók, mind a különleges bélések tekintetében.

Puskás Béla

JÁGER URNA

Magyarország új,
hamvasztási kellékeket gyártó társasága

Termékeinket a Karsol országos kiállítás-sorozatán
mutatjuk be mint társkiállítók.
Érdeklődni: mobil 30/250-1874, tel/fax: 29/311-372

15 év a kegyelet szolgálatában

50 éves a Vas Megyei Temetkezési Vállalat

1952. október 1-én kezdte meg működését a Vas Megyei Temetkezési Vállalat, a megyei önkormányzat cégeként. Az alapítás 50. jubileumát egy belvárosi étteremben ünnepelték.

Dr. Andor Ferenc, a Vas Megyei Temetkezési Vállalat Igazgatója 2003. március 15-én átvette a legrangosabb helyi elismerést, a Vas Megyéért Díjat.

„50 év, fél évszázad. Történelmi mértékkel tekintve nem sok – emberi mérték szerint emberöltő. Ez az 50 év biztos, hogy felmérhetetlen munkát, és felmérhetetlen fájdalmat hordozott magában. Nincs még egy olyan tevékenység, amely jobban vallhatná magáénak a bölcséletet. Valamit az örökkévalóság szemszögéből látni.”

és katonai temetők gondozása, fenntartása, valamint a közterületen lévő katonai sírok exhumálása és a földi maradványok újratemetésénél végzett felelősségteljes munkája során külön megbecsülést szerzett. Szintén szakmai hozzáértését dicséri, hogy minden esztendőben az ostffyasszonyfai, több mint 10.000 katona sírját őrző hősi temető a helyszíne, a Honvédelmi Minisztérium november 1-jei országos megemlékezésének. A szombathelyi Jáki úti temetőben kialakított hősi temetőben egy évtizede folyamatosan dolgoznak a két világháborúban meghalt katonák emlékének a megőrzéséért. Az itt folyó munkát Európa-szerte példamutatónak tartják. E munkájáért 1998-ban megkapta a Német Háborús Sírokat Gondozó Nép Szövetség legmagasabb kitüntetését.

E szavakkal köszöntötte az igazgatót és a vállalatot dr. Ladocsy Géza, az OTEI elnökhelyettese. A jubileumi rendezvényen részt vettek többek között Majsai Sándor, a Belügyminisztérium megbízott főosztályvezetője, Markó Péter, a megyei közgyűlés elnöke, Feiszt György alpolgármester, de a különböző felekezeti egyházak képviselői is jelen voltak. A zalaegerszegi Városgazdálkodási Kft. nevében Siklósi Vilmos ágazatvezető úr köszöntötte a kitüntetettet.

Dr. Andor Ferenc 1988. óta vezeti a vállalatot. Tevékenysége alatt a város temetői megújultak. A vállalat Szombathelyen 12 temető gondozásáért felel, emellett Kőszegen, Szentgotthárdon is üzemeltet sírkertet. 2004. januártól Táplánszentkereszt három temetőjét is a vállalat üzemelteti.

Az Igazgató úr munkáját a temető tulajdonosai, az elhunytak hozzátartozói és a temetőlátogatók egyaránt elismerik. A Szombathelyen és Vas Megye területén található katonai sírok

Munkahelyi hivatásán túl a kultúrát segítő, tisztelő és támogató emberként ismerik megyeszerte, számtalan kiadvány mecénása. Tagja a másokat segítő Rotary Klubnak, emellett szintén nagy támogatója a sportnak.

Hosszú évek óta nemcsak segíti, hanem aktívan részt vesz a közösség, a település életében. Ennek eredményeként dr. Lamperth Mónika Belügyminiszter Asszonytól tavaly miniszteri elismerést vehetett át, melyet a településüzemeltetés területén végzett több évtizedes kiemelkedő szakmai és vezetői munkájáért kapott.

Dr. Andor Ferenc a következő szavakkal köszöntötte meg a kitüntetettet:

„Amikor a temetkezési vállalathoz kerültem, úgy éreztem, megtaláltam a helyem, hiszen mentalitásommal, és korábbi elhivatottságommal összhangban, teológiai ismereteimet is kamatoztatva végezhetem napi teendőimet.”

Hamvasztóberuházás Bulgáriában

Szófiai krematóriumok

2003. szeptember 13-án ünnepélyes keretek közt megnyitották a Szófiai Krematórium új kemencéit. Az átadás az elmúlt évtizedek egyik legfontosabb eseménye volt a bulgáriai temetkezésben. Bulgária mindössze egyetlen hamvasztóval rendelkezik, ami Szófiában található, de ennek állapota a beruházást megelőzően lehangoló volt. A körülmények és a helyiségek a temetkezéshez méltatlanok voltak, a technológia hiányosságai pedig állandó üzemzavarhoz és ezáltal a szolgáltatás váratlan elnapolásához vezetett, sőt a személyzet egészségi állapota is veszélyben volt a hiányos felszerelések miatt.

Ebben az országban is növekszik a hamvasztások aránya, melynek egyfelől kulturális oka, másrésztől anyagi oka van. A földbetemetési lehetőség – különösen a nagyvárosokban – egyre csökken, ami az árak növekedéséhez vezet.

Szófia polgármestere – egy fiatal és dinamikus politikus – felismerte, hogy a város önállóan képtelen megfelelő színvonalú technológiát létrehozni elsősorban finanszírozási okokból. Mint minden kelet-európai ország, így Bulgária is (az átlagot meghaladó mértékben) gazdasági problémákkal küzd s tény, hogy a szűkös erőforrásoknak sokkal fontosabb helye van ilyenkor. Így tehát egy tőkeerős szakmai befektetőt keresett a város.

Egy olasz befektető csoport, amely Európa számos országában van jelen hasonló területen meglátta a lehetőséget a bulgáriai piacon és bolgár partnerével közösen megalapították a Karma International nevű vegyes vállalatot. Első lépésben a vállalat lehetőséget kapott az Önkormányzattól, hogy a meglévő krematóriumot átvegye, ennek fejében finanszírozási és emberi erőforrás segítséget nyújtott. Már ezek a kezdeti változások is nagyon sok olyan problémás helyzetet feloldottak, amire a helyi lakosok egyre érzékenyebbek

voltak. A különféle próbálkozások végül egy vegyes vállalat megalapításához vezettek, melyet a cég a várossal közösen hozott létre Sofia Crematorium Rt. néven.

Teljesen felújították a meglévő épületeket, melyek a kegyelethez méltó körülményeket teremtettek, és felállítottak két nagyteljesítményű kemencét, melyet a holland Facultative Technologies nevű holland cég cseh leányvállalata szállított. A sok munka és pénz megkoronázása végül szeptember 13-án történt meg egy nagystílusú átadási ünnepség keretében, ahol a politikusok mellett ott volt a bolgár temetkezés szinte valamennyi érintett szereplője. A megnyitón külön kiemelték, hogy a kommunális célokra fontos a magántőke bevonása, mert így biztosítható mind a magas színvonal, mind pedig a jövedelmező működtetés.

A cég jelenleg 17 alkalmazottal dolgozik és 2003-ban elérte a 6000 hamvasztást. A kétéves projekttervben évi 10.000 hamvasztással számolnak, ami körülbelül 10%-a az országos elhalálozásnak. E számok abban az esetben tudnak majd jelentősen nőni, amikor Bulgária más városaiban is elindul hasonló folyamat, ez például az ország egy nagyvárosában Plovdivban már megfigyelhető. Fontos kihangsúlyozni, hogy az ország megjelene sok egyéb tekintetben is hozhat gyümölcsöt a bolgár temetkezési kultúrának, hiszen folyamatosan áramlanak be az országba egyéb olyan kegyeleti termékekkel, melyek fogadtatása igen jó, és a helyi vállalkozókat fejlesztésre ösztönzi.

Ne felejtjük el, hogy Bulgária 2007-ben várhatóan csatlakozik az Európai Unióhoz, és így olyan perspektívákkal bír melyet magyar vállalkozók is bátran megfoghatnak majd a jövőben.

- B.K. -

Kitekintő

A halál után...

Az ember az egyetlen olyan élőlény, aki elpusztult társainak további sorsával tudatosan foglalkozik. A temetkezés mindenkor többet jelentett, mint a halott eltüntetése. A temetkezés különböző formái napjainkban igen széles skálán mozog: temetünk földbe, vízbe, levegőbe, gleccserekbe, barlangokba, kazamatákba, kápolnákba, sőt elhunyt szeretteink hamvait akár haza is vihetjük, hogy otthon, egy házi oltárt építve, közelünkbe tudhassuk őket. Úgy látszik, a technika és a gazdaság fejlődésével még ez sem elég.

Hamvakból emlékgyémánt

Amerika után hazánkban is elérhető az a szolgáltatás, mely szeretteink hamvaiból gyémántot készít. 2002. nyarán Chicagóban sikerült először emberi hamvakból gyémántot előállítani. Természetesen ezt hosszú út előzte meg.

Több éves kísérletezés után, 1963-ban sikerült először amerikai és svéd kutatóknak mesterséges úton ipari gyémántot előállítani, bár az igazi, ún. ékszergyémánt megjelenésére 1970-ig várni kellett. A mesterséges gyémánt apró hibája mindössze annyi, hogy kétszer drágább a természet által „előállított”nál.

A hamvak gyémánttá válása természetesen többlépcsős folyamat. Első lépésben az elhunytat elhamvasztják, a hamvakat finom porrá őrlik, majd grafit alapanyagú olvasztótégelybe teszik. Ezután az olvasz-

tótégely egy oxigénmentes vákuum alatt álló kemencébe kerül, ahol 3000°C-on a hamuban megtalálható szénatomon kívül minden más anyag megsemmisül. A szén grafitá alakul; ez a grafit kerül a gyémántprésbe. Minél hosszabb ideig van a grafitpor a présben, annál nagyobb lesz a gyémántkristály. Ezek után már csak a megrendelők, és a gyémántcsiszoló ügyességén múlik a gyémánt végleges formája. Egy 0,5 karátos emlékgyémánt ára ~ 2 millió forint.

Űrtemetés

Ha már ingatlant is vehetünk a Holdon, miért ne temetkezhetnénk oda? Egy kaliforniai vállalat szerint nem lehetetlen. A közeljövőben elképzelhetőnek tartják, hogy rakéták urnakapszulát szállítsanak a világűrbe, hogy szeretteink minél közelebb legyenek az „égiekhez”, és tényleg fentről figyeljenek minket. Természetesen az űrtemetés sem az olcsóbb temetési formák közé tartozik: a hamvak űrbemenetele grammonként 2500 dollárba is kerülhet.

Hűtőkoporsó

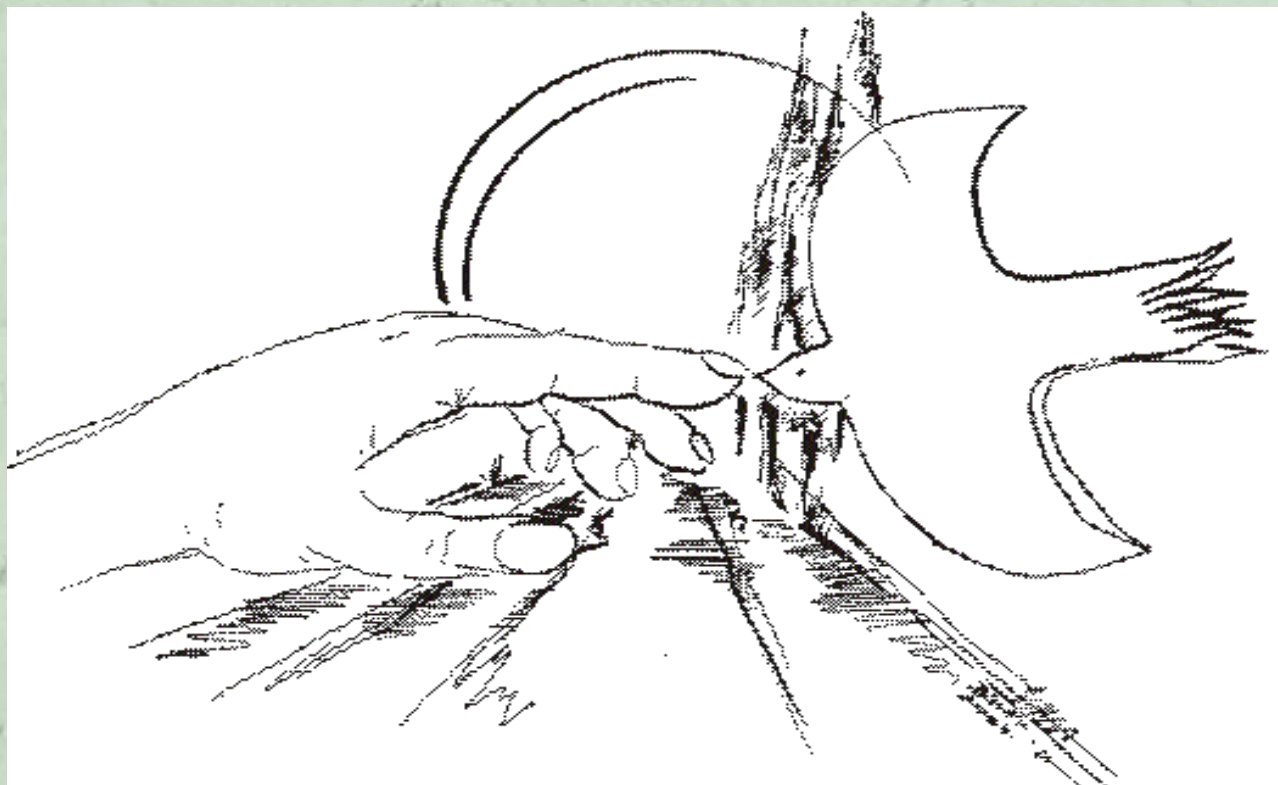
Talán a hazai prosecturák problémáira is megoldást jelenthet ez a dél-afrikai találmány: egy hűtőgéppel ellátott, szigetelt koporsó. A Porta-morgue nevű készülék 4 fokon akár egy hónapig is képes tárolni az elhunytat. A feltaláló szerint készüléke jelentősen csökkenti a tárolási költségeket.

k.

Egy kisgyermek halálára

Benne vagy a virágokban,
A gyönyörű kék tavakban,
A lehulló csillagokban,
A ki nem mondott szavakban.

Minden fehér hópihében,
Nappalokban és az éjben,
A szikrázó napsütésben,
A könnyet fakasztó szélben.

Szép mesével megnyugtatlak,
Két karomban elringatlak,
Vérkönnnyekkel megsíratlak,
Örök álomba altatlak.

Menj, az angyalok már várnak.

Vers: Sas Erzsébet

Grafika: Biszák László

Tisztelt Tagtársunk!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy az idei évi rendes Közgyűlés 2004. május 18-án 10.00 órakor, a Budapesti Temetkezési Intézet Rt. (1086 Budapest, Fiumei út 16.) Konferenciatermében lesz megtartva.

A pontos napirendről levélben értesítünk minden kedves tagunkat. Megjelenésükre feltétlenül számítunk.

Hamvak, melyek képekben maradnak fenn

Kormányrendelet engedélyezi, hogy a törvényes örökös, elhunyt hozzátartozójának hamvait, kikérheti a temetkezés lebonyolításával megbízott cégtől, hazaviheti, s az elhunyt életében kinyilvánított kívánsága szerint szétszórhatja, földön, vízben, levegőben, s otthon is őrizheti vitrinjében, vagy kiskertjében.

Biszak László, Szekszárdon élő és alkotó festőművész, akit interjúmban bemutatok, több mint tíz éve foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a hamvakból, festményeket készít.

— — — Az ország szinte minden részében rendezett több mint harminc kiállításodon, ahol a gyönyörű tájképeid mellett megcsodálhatták a látogatók, mint „barangolsz” a különböző korok és stílusok között, több mint egy évtizeddel ezelőtt arra gondoltál, mi lenne, ha a hamvakból, képeket készítenél. A gondolat honnan jött, s mi valósult meg belőle?

— — — Hosszú éveken keresztül dolgoztam igazságügyi orvos szakértő mellett, több egészségügyi oklevéllel rendelkezem, amelyek mind az emberi test, s annak leépülése, majd elmúlásának tanulmányozására adtak lehetőséget. Amikor egyre inkább kezdett előtérbe kerülni a hamvasztásos temetés, akkor számomra valahol mélyen, a két életemet meghatározó hivatás, az emberi test és a festés összekapcsolódott. Arra gondoltam miért ne „élhetne” továbbra is valahol valamilyen formában a szeretett elhunyt, úgy hogy az ne urna legyen, ne koporsó, hanem valami, - amelyről esetleg csak azok, akik megrendelik tudják, hogy ki van benne-

mögötte-rajta, - mondjuk egy festmény. A technikát már kidolgoztam, amikor láttam a televízióban egy Holland festőnőt, aki férje hamvait hazavitte, s miután nem igazán tudott vele mit kezdeni, festett belőle egy képet. Rájöttem, hogy az ötletem - amely sokkal előbb megszületett, mint a távoli kollégáé - talán már nálunk Magyarországon sem kivitelezhetetlen.

— — — Arról manapság egyre többet hallani, hogy az emberek még életükben kinyilvánítják kívánságukat, hogy miután távoznak az életből, nem a hagyományos módon választanak végső nyughelyet. Legutóbb éppen az ürbe való kilövést hozta a televízió példának, de bizonyára vannak érdekes esetek, amelyek el sem jutnak hozzánk. Gondolod, hogy lenne erre „kereslet”?

— — — Saját „felmérésem” szerint, amely természetesen csak az ismerősök, barátok, kollégák megkérdezéséből állt, elég eltérőek a vélemények. Volt, aki nagyon jó ötletnek tartotta, volt, aki megbotránkozott. Ha őszinték akarunk lenni, így volt ezzel az emberiség akkor is, amikor egyáltalán a hamvasztás elterjedt, sőt ismerek embereket, akik magát a tényt, hogy elhamvasszák, elképzelhetetlennek és eretnkségnek tartják. Aztán ha valakinek szétszórják a hamvait, akkor teljesen megszűnik az élőknek az elhunythoz való kötődése, amely az idő multával, esetleg felébred a hozzátartozóban. A fentiekben már említettem az egészségügyhöz való kötődésemet -még boncmester is voltam - így számomra a hamvak - amelyek nem fertőznek - másképpen jelennek meg az emlékképemben, mint egy bomló test. Úgy gondolom a harmadik évezred kezdetén, már bármi előfordulhat, sokféleképpen gondolkodunk egyéb dolgokról is, miért lenne ez másképpen az elmúlás utáni állapottal. Természetesen maximálisan figyelembe kell venni az írott és az íratlan kegyeleti „törvényeket”.

— — — Azt el tudom képzelni, hogy egy törvényes örökös teljesíti hozzátartozójának írásban adott végakarátát, miszerint hamvaiból egy festmény készüljön. Mi van akkor, ha ezt csak szóban hagyta meg, illetve ha több örökös van, s azok közül egy, nem tartja elképzelhetőnek ezt a fajta megoldást, mert ő szeretne kijárni a temetőbe, virágot vinni a sírra, mindenszentekkor gyertyát gyújtani...

— — — Jómagam is elgondolkodtam ezeken a kérdéseken, illetve azon, hogy mi lesz a festménnyel, amikor a törvényes örökös is meghal, illetve ha több törvényes örökös van, és mind beleegyezik, akkor kinek a tulajdonába kerüljön ez a kép, hol kapjon helyet, és még sorolhatnám. Egyszerűen nem egy egyszerű dolog ez, nem tudom Hollandiában, hogy oldják meg, csak azt, hogy ott egyre népszerűbb.

— — —Bizonyára nagyon sokan borzasztó morbidnak tartják ezt az egészet, amiről beszélgetünk, s az a kérdés is felmerül bennük, hogy mennyire művészi feladat az, amit ezzel vállalnál, és minden feltétel biztosított lenne-e ehhez?

— — —A hamvakból, bizonyos technikával nagyon jól formázható képet lehet festeni, tulajdonképpen felvinni a vászonra, s akár figurális, akár nonfiguratív formában jelenne meg a vásznon, úgy gondolom semmivel sem kevésbé művészi értékű, mint ha más anyaggal dolgoznék, mondjuk homokkal, kisebb kő-üveg darabkákkal.

A feltételek, a jogszabályi háttér, az örökösökre vonatkozó szabályok nem rám tartoznak, ezek egy más szakmának a kihívásai. .

Részemről ez egy elképzelés, egy újabb szakmai lehetőség, amely nem megvalósíthatatlan, bizonyára sokak számára meglehetősen izgalmas, s megint mások számára megnyugtató.

— — —Köszönöm, hogy megosztottad velünk a gondolataidat és egy új „temetkezési” perspektívát körvonalaztál fel, amely talán pro és kontra véleményeket vált majd ki, amely véleményeket szívesen közreadunk – akár jogszabályalkotó, akár temetkezési szakember, akár laikus kíván ehhez a kérdéshez hozzászólni – ennek a szakmai lapnak a hasábjain.

Sas Erzsébet

KOPORSÓ LIFT

Interjú Feka Lászlóval, a DOORS Plus Bt. tulajdonosával

- Mennyire bonyolult a szerkezet használata?

- A koporsólift nem igényel nagy műszaki felkészültséget, kezelése egyszerű, biztonságos. A kiásott sírnál a gépet felállítják, és üzembe helyezik. Ez maximum 10 percet vesz igénybe. A keresztbe kifeszített hevederre kerül a koporsó. A lift egyik lábánál található a fék, ennek a karnak a kiengetésével kerül a koporsó végső nyughelyére. A leengedés után a keret egyik oldalán lekapcsolják a hevedert, amit a másik oldalon feltekernek a sírásók. Ezután elviszik a gépet, majd következhet a hantolás.

- Mivel foglalkozik a Bt.?

- A cég 1996-ban alakult. Ma már kizárólag koporsóliftek gyártásával, bérbeadásával, beüzemeltetésével és szervizelésével foglalkozik.

- Tulajdonképpen mi az a „koporsólift”?

- A gép egy mechanikus leeresztő szerkezet, mely azon kívül, hogy a sírásók munkáját megkönnyíti, szebbé, kulturáltabbá és biztonságosabbá teszi a koporsó földbe helyezését.

Képzeljünk el egy krómozott acélból készült, négy talpon álló keretet, melyet két heveder keresztez. A keret állítható 1,60 és 2,40 m között, ezáltal bármilyen típusú sírhoz használható.

A heveder nagyon erős, szőtt vászonból készül, ezért nem okoz problémát akár egy nehezebb holttest, akár egy nehezebb koporsó sírbaeresztése.

- Mi a helyzet a többi országban?

- Amerikában 1860 óta használják, rajtuk kívül - bár pár országban megtalálható - csak Magyarországon használja. Jelenleg 8 koporsólift működik az országban, de a terjeszkedés mind belföldre, mind külföldre folyamatos.

- k -

2890 - Tata
Hajdú u. 36.
Tel / Fax: 34 / 487 - 847

www.temetokert.hu
info@temetokert.hu

Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete

ELŐKÉSZÜLETEK, TERVEK A 2004. ÉVRE

Hírek:

- Idén szeretnénk a vezetőségi gyűlésünket az OTEI. elnökségi ülésével egyidőben tartani, hiszen a rokonszervezetek gondolataikkal is erősíthetik egymást. A gyűlés várható időpontja 2004.március 30.
- Egyesületünk több tagszervezetében is vannak olyanok, akik ebben az évben végeznek a Kertészeti Egyetemen, és diplomamunkájukat a temető kertészet témából írják. Egyiküket fel is kértük, hogy említsen néhány gondolatot munkájából „Tél vége tavasz kezdete a sírkertekben” jelmonddal.

A tavasz és a temető furcsa kettősséget alkot. A tavasz az örök megújulás, a temető az elmúlás szimbóluma. Mindezek ellenére a kora tavasszal dísznövényekkel betöltött hantok látványos színfoltjai a sírkerteknek. A hótakaró eltűnését követően első feladat, hogy a lombtakarótól és a lehullott fagyalyaktól tisztítsuk meg a sírokat, valamint a téli díszítések nyomait, a fenyőgallyakat és egyéb más örökzöld takarókat, elfonnyadt növényeket, koszorúkat távolítsuk el. Erre azért van szükség, mert az elolvadt hó tartós vizes takarót képez, és kiszorítja a letakart növényeket, gyengékké, megnyurgultakká teszi a korai hajtásokat. A tápanyag-utánpótlás - ha ősszel elmaradt - a tövek tisztításával, lazításával egyidejűleg a következőképpen végezhető el: a sírhant felületét kerti komposztal kevert tőzeggel kb. 2-3 cm vastagon egyenletesen borítsuk be, majd forgassuk a talajfelszín felső rétegébe. Az így előkészített talajba különféle hagymákat, gumókat melegebb növényeket ültethetünk. A hagymás növényeket cserépbe, vagy a megfelelő ültetési magasság figyelembevételével csoportokba talajba ültessük, majd a talajt borítsuk le fahéccsal vagy drénréteggel. Amennyiben tálba, illetve cserépbe ültetünk, ügyeljünk arra, hogy az edény alján legyenek vízelvezető nyílások.

Molnár Zsuzsanna

Mezőgazdasági mérnök hallgató

Nemzetközi Kőkonferencia Pilisvörösvár 2004.február 28.

Február utolsó hétvégéjén tartotta meg a Kőfaragók és Műkőkészítő Vállalkozók Országos Ipartestülete az immár ötödik alkalommal megrendezésre kerülő Nemzetközi Kőkonferencia című rendezvényét, amelyre egyesületünk vezetője is meghívást kapott. A kegyeleti szolgáltatás, és a temető kultúra jegyében folyt pódium beszélgetés több neves szakértő bevonásával. Jelenlétével megtisztelte társaságunkat többek között Prutkay János a BM település Településüzemeltetési Irodájától, de képviseltette magát a BTI. Rt. (Somogyi Tibor), az OTEI. , több vidéki, valamint egyházi temetőt fenntartó, üzemeltető, sőt kőfaragó, és jogász is.

TEMETŐKERT KONFERENCIA 2004.

Egyenlőre még csak a tervezés időszakában jár az idei konferencia, amit május 21-én (péntek) újból Kecskemétre tervezünk. A témáját illetően a szokásos taggyűlés megtartása után számos új, érdekes dolgot szeretnénk ismét a részt vevők figyelmébe ajánlani. Többek között részletesen foglalkoznánk az egyházi temetők helyzetével, lehetőségeivel, a főváros illetve az OTEI. példamutató szerepével a temető kultúra terén, valamint a törvénymódosítás tapasztalatairól. Szívesen kérnénk fel a fiatal diplomakészítőket munkájuk ismertetésére. A már hagyománnyá vált, „ismerjük meg hazánk temetőit” programunkban Nyíregyháza és környéke temetőinek bemutatását céloztuk meg, reméljük minél nagyobb sikerrel. Terveink szerint szerepet kapna a törvénymódosítás vizsgálata, valamint a Nemzeti Kegyeleti Bizottság képviselője szólna mindennapjaink egyik figyelemre méltó feladata a jeles, híres emberek sírjainak, síremlékeinek, védelmében, és ismertetné a lehetőségeket. A kiállítás nélkülözhetetlen része lenne természetesen a szakmai bemutatók, kiállítók jelenléte (temetői adminisztráció, ravatal felszerelés, hatékony üzemeltetési eszközök, gépek, stb.)

www.temetokert.hu

MANTEX Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

8400 Ajka, Széchenyi u. 186. Tel./Fax: +36 88 214 099

E-mail: mantex@mantex.hu Http: www.mantex.hu

AZ ALAPOKTÓL A KÉSZTERMÉKIG

A társaságunk 15 éve kegyeleti kellékek gyártásával, forgalmazásával foglalkozik.

Tevékenységünket Ajkán, Budapesten és Magyarországon 50 fővel végezzük.

gondot fordítunk azok jó minőségére. Folyamatos célkitűzésünk, hogy vásárlóinknak a legjobb szolgáltatást nyújtsuk.

Az ajkai központi telephely

KEGYELETI TEXTÍLIÁK GYÁRTÁSA

A társaságunk fő tevékenységét a kegyeleti textiltermékek gyártása jelenti.

Tevékenységünkre a magasfokú szervezettség, minőségbiztosítás, számítógépes rendszerek üzemeltetése jellemző úgy a tervezés, mint a gyártás során. A minőség, valamint a termelékenység növelése érdekében a temetkezési kellékek gyártásához speciális célgépeket, berendezéseket használunk.

Mivel termékeinket nem csak a hazai, de több európai ország piacán is értékesítjük, különösen nagy

HÍMZÉS

A hímzést kézi vezérlésű lassé- és lánchímző, valamint nagy teljesítményű számítógéppel vezérelt ipari hímzőgépekkel végezzük.

A világviszonylatban is a legjobbnak számító tervező-rendszerünkkel készítjük el a hímzőgépek vezérlő programjait. Munkáink során több ezer számítógépes programot készítettünk el, adaptáltunk meglévő programokat. Grafikai tervek, hímző programok internetes

Számítógéppel vezérelt hímzés

küldésére, fogadására Ajkán és Budapesten is felkészültünk.

CSIPKE- ÉS ROJTGYÁRTÁS

Kegyeleti termékeink minőségénél a -hímzés mellett- meghatározó jelentőségű a díszítő elemként használt rojtok, csipkék kivitele. Saját csipkegyártó részlegünkben kizárólag a temetkezési igényeknek megfelelő termékeket gyártunk. Az itt alkalmazott legkorszerűbb rendszer sem Magyarországon, sem a környező országokban nem található.

FORMARUHA GYÁRTÁS, DRAPÉRIÁZÁSOK

Varrodánkban 10 éve készítünk vállalkozások, intéz-

mények részére formaruhákat, díszruhákat. Az egységes arculati tervek alapján készült irodai, és temetkezési ruhák egyrészt hozzájárulnak a temetési szertartások színvonalának az emeléséhez, másrészt nagymértékben emelik a cégek imázsát.

Kárpitozás, raktározás

Ravatalozó helyiségek, bemutatótermek drapériáit az ország szinte minden pontján készítettünk.

KOPORSÓ GYÁRTÁS, FORGALMAZÁS

Az utóbbi években egyre meghatározóbbá vált a teljesen előkészített, kárpitozott koporsók alkalmazása. Ezt a tendenciát már 2000 évben felismertük, és elkezdtük a bélelt koporsók forgalmazását. 2002 évben üzletrészt szereztünk a koporsógyártást végző Casket-Hungary Kft.-ben. Jelenleg mintegy ötven fajta koporsót forgalmazunk.

HITVALLÁS

Társaságunk eredményes fejlődése, boldogulása érdekében mindig arra törekszünk, hogy tevékenységünk fókuszában a partnereink igényeinek magas fokú kielégítése legyen.

Ennek érdekében a következőkre köteleztük el magunkat:

- Megrendelő partnereink részére csak jó, a törvényi előírásoknak megfelelő, az alkalmazás célját teljes mértékben kielégítő termékeket szállítunk.
- Termékeinket, gyártási eljárásainkat, minőségügyi rendszerünket folyamatosan fejlesztjük.
- Csak olyan beszállítókkal építünk ki kapcsolatot, akik a termékeikkel a megbízható, egyenletes minőség eléréséhez hozzájárulnak.
- Folyamatosan követjük a hozzátartozók, a temetkezési szolgáltatók igényeinek változását, új termékötletekkel szolgálunk.

KÚHIDI STÚDIÓ

Distributed in Hungary
KÚHIDI STÚDIÓ Kft.
 5600 Békéscsaba, Illésházi u. 5.
 Telefon: +36 66 453 116
 Internet: www.kuhidistudio.hu

Interjú Janzsó Lajossal a KÚHIDI STÚDIÓ Kft. vezetőjével

Beszélgetésünk legfontosabb momentumai az Európai Unió tagságunk és természetesen a vele járó változások. Erről kérdeztük Janzsó Lajost a Kft. vezetőjét.

- A Kúhidi Stúdió Kft. lezárja lassan az elmúlt kereskedelmi évet, természetesen ennek kiértékelését meg fogjuk tenni, de annyit elárulok, hogy minden a várakozásoknak megfelelően történt. Komoly segítség volt cégünk számára a 2003-ban megrendezett Temexpo szakipari kiállítás és vásár, ahol a szakmának sikerült bemutatni cégünket és termékeinket. Természetesen a legnagyobb segítséget mint mindig, partnereink nyújtották azokkal a szakmai tanácsokkal és termékek iránti igényekkel, melynek eredménye, hogy termék portfóliónk szélesedett és színesebb lett. Mint az élet minden területén, így a mi területünkön is folyamatosan változnak az igények. Az Usluga termékekre a sötétebb színek voltak jellemzők, mára az általunk kínált teljes modellválaszték rendelhető: sötét, világos és teljesen natúr színben. Az Usluga és a Kúhidi Stúdió Kft. szoros munkakapcsolatának köszönhetően új és alacsonyabb árfekvésű termékekkel bővült cégünk az elmúlt hónapokban.

- *Európai Unió?*

- Ez mindenki számára egy igen komoly kihívást fog jelenteni. Természetesen a szakma minden területét érinteni fogja, mind a szolgáltatókat mind a forgalmazókat. Cégünk folyamatos lépéseket tett annak érdekében, természetesen a gyárral egyetemben, hogy termé-

kei megfeleljenek azon elvárásoknak, melyeket a csatlakozás teremtett illetve teremteni fog. Termékeink környezetbarát technológiával készülnek, megfelelnek azon elvárásoknak és jogszabályoknak melyet minden gyártónak be kell tartania, hiszen ennek hiányában nem tudja majd termékeit forgalomban tartani. Az Usluga mint gyártó, folyamatos beruházásokat hajt végre, hiszen termékeit ezután nem csak Magyarországon, hanem az Európai Unió tagországaiban is kívánja forgalmazni a Kúhidi Stúdió Kft. segítségével.

- *Milyen célokat tűztek ki, az elkövetkező kereskedelmi évre?*

- Céljaink két nagy csoportra bontanám, az egyik ami természetesen számunkra fontosabb, a magyarországi tevékenységünk bővítése, illetve partnereink igényeinek mindenkor megfelelni. A másik, ami természetesen számunkra mint mindenki számára új piacot és lehetőségeket jelent, az Európai Unió. Nos, mivel ismerjük a magyar kereseti és kínálati arányokat ez nagy segítség, az Unióban az arányok viszont véleményem szerint mások.

A további jó és eredményes együttműködés reményében szeretném ezúton is megköszönni partnereinknek, hogy hozzásegítették cégünket ahhoz, hogy munkánkat minőségi módon végezhessük.

(K. K.)

Rexim Kft.

**Pinjār és Cobra robbanómotoros
bontókalapácsok forgalmazója**

**Új gépek,
tartozékok,
szerviz és
alkatrész ellátás**

2100 Gödöllő, Dózsa György u. 55.
 Telefon/fax: 28/412-590, 06-30/9400-410, 06-70/314-1309
rexim@vnet.hu

Jeles személyiségek sírjainak felújítása Kaposvárott

Kaposvárott, a 2003-as esztendőben a Halottak napi megemlékezést meghittebbé tette, egy összefogással létrehozott megemlékezés. Ezen a bensőséges rendezvényen, a város több jeles személyiségére úgy emlékeztek, hogy sírjukat felújították, s az elhunytak előtt, életüket méltató beszédekkel, s a tisztelet virágaival hajtottak fejet.

A 12 felújított sírban nyugvó neves személyiségből Dr. Hoss József és Gönczi Ferenc életútját mutatjuk be.

A neves személyiségekkel egyidejűleg, a Kegyeleti Park mögötti urnaparcellában, a Somogy Megyei Temetkezési KFT. által felállított Mária szobrot, Agg József főesperes szentelte fel.

Dr. Hoss József

Születési idő: 1881.

Halálozás ideje: 1969.

Foglalkozás / beosztás: Apostoli főjegyző, apátplébános

1881. szeptember 22-én Újnénen született. Pappá 1906. június 30-án szentelték.

Tanulmányait Buda-

pesten a Pázmány Tudomány Egyetem teológiai fakultását végezte. A megyéspüspök a felszentelése után Zalaszántóra helyezte káplánnak, majd még ugyanezen évben Bécsben Szent Ágostonról nevezett Felsőbb Papnevelő Intézetbe került. 1908-ban a teológiai doktorává avatják és ebben az évben Berzencére kerül káplánnak. 1909-ben a megyéspüspök Veszprémbe hívja, ahol a teológusok lelki gondozását bízta rá. 1915-ben Veszprém-ben a dogmatika tanára lesz és egészen 1923-ig szolgált

itt. 1913 és 1920 között a Veszprémi Hírlapot szerkesztette. Még 1922-ben a hollandiai Tilbourgan missziós tanulmányúton járt. 1923-ban Kaposvár plébánosának nevezik ki. Kinevezése után első dolga a világháború alatt elvitt harangok helyett újak szerzése. Plébánossága alatt városunkban a katolikus hitélet egészen fellendült. 1924. március 9-én apáttá nevezték ki. 1936-ban Veszprémi praelátus kanonok, 1949-ben nagypraepost lett. 1939-44. között a Magyar Élet Pártja programjával Veszprém megye országgyűlési képviselője volt.

1969-ben hunyt el. Munkája: A kaposvári plébániák története (Veszprém, 1948.)

Sírja Kaposváron a Keleti temetőben található

Gönczi Ferenc

1861. július 29-én Nemesrádon (Zala megye) született. Apja borkereskedő volt, aki

korán meghalt, így anyja gondoskodott a neveléséről. Tanulmányait először Nagykanizsán, majd Zalaegerszegen folytatta. 1880-ban tan-

képesítői vizsgát tett, és mint nevelő egy évet Istvándiban töltött. Ezt követően tanítóként dolgozott különböző iskolákban. Később a Köznevelési Minisztériumban, majd a Pest megyei Királyi Tanfelügyelőségben dolgozott. 1912-ben került Kaposvárra. 1922-től a Somogy megyei Múzeum Egyesületnek az ügyvezető igazgatója. Ebben a minőségében sokat tett a Somogy megyei Múzeumok felvirágoztatása érdekében. A néprajz és „egyke irodalom” terén írt szakkikéket és tanulmányokat. A néprajztudomány országos szaktekintélye volt.

1948-ban halt meg, holttestét a Keleti Temetőben helyezték örök nyugalomba.

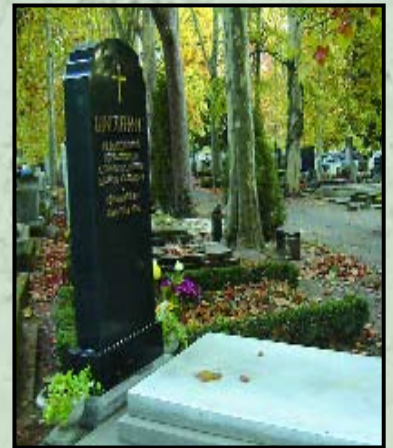
Munkái: A somogyi betyárvilág (Kaposvár, 1944.)

Göcsej népköltészete (Zalaegerszeg, 1948.)

A Muraköz és népe (Budapest, 1935.)

Göcsej és Hetés (Kaposvár, 1914.)

Somogyi gyermek (Kaposvár, 1937.)

Puskás Béla

“Hol sírjaink domborulnak”

1941 nyártól Kárpát-csoprot néven mintegy 60 ezer magyar katona látott el megszállási feladatokat Ukrajánában. A tevékenység végrehajtása során folyamatosan voltak veszteségeik, halottaikat a szálláshelyük mellett kialakított temetőkben temették el. 1942-ben és 43-ban a 2. magyar hadsereg frontra küldése során mintegy 200 ezer magyar katona került ki a szovjet frontszakaszra. A megszállás ideje alatt pontos kimutatás készült az elesett katonákról és a temetőkről. A helyek ismertek, a beazonosításukhoz az szükséges, hogy Ukrajnával is legyen államközi szerződés a temetők gondozására. A táborhelyek mellett kialakított katonatemetőket a tábori lelkész szentelte meg – a magyar katonai hatóságok ezt követően arra törekedtek, hogy a magyar katonahalottakat ezekbe a temetőkbe temessék. A pravoszláv vallású Ukrajna és Oroszország temetőiben valószínűleg vallási okból nem temettek magyar katonát. Egyes esetekben azonban valószínűleg ilyen temetés is előfordult. A temetők gondozására az 1970-es évektől többször, majd 1985-től rendszeresen volt próbálkozás. A szovjet hatóságok ettől azonban elzárkóztak. Változás a gorbacsovi időszak vége felé következett be, majd igazi áttörés a Szovjetunió széthullása után történt. Igazán rendezettnek azonban még nem nevezhető ez az állapot.

Magyarország területén a magyar katonahalottakat a lakosság a helyi temetőkben temette el. Ezek a temetők jelölve voltak, és zömükben jelenleg is meg vannak. Sajnos előfordult olyan eset is, amikor a katonasírokra rátemetések történtek. Általánosságban elmondható, hogy ezeket a sírokat a temetkezési szakemberek gondozzák. Kivétel ott van, ahol első világháborús katonatemetőkbe temették a második világháborús halottakat. Ezek a temetők kevésbé gondozottak, „haldoklannak” (pl. Kaposváron, de az ország más részein is találhatók ilyen temetők.) A kaposvári első világháborús temetőben egyébként a mai politikai térkép szerint 16 nemzet katonafiai nyugszanak. Valószínűleg az ország más első világháborús temetőivel is ez a helyzet.

A 20. században kb. 1 millió embert vesztett Magyarország, akiknek több mint a fele más országokban van eltemetve. A második világháború során elvesztett kb. 300 ezer halottunk 2/3-a nyugszik idegen országban (Oroszország, Ukrajna, Románia, Szlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia, Ausztria, Németország). Magyarországnak nincs arra lehetősége, hogy katonahalottait exhumálja és hazahozza. Arra azonban van lehetőség, hogy azokon a helyeken, ahol nagyobbak voltak a magyar katonai veszteségek, központi temetőkbe lehetne összegyűjteni az egyes halottakat, amelyet viszonyossági alapon már lehetne gondozni akár a helyi lakosságnak is. Második világháborús katonasírok, katonatemetők exhumálása még nem régészeti dolog. Beazonosítás a magyar katonák esetében csak a „dögcédula” alapján lehetséges akkor, ha az fellelhető. Tömegsírokban csak az állapítható meg, hogy az illető katona oda lett eltemetve, és származása magyar. Ma már a volt Szovjetunió területén is létre lehet hozni olyan temetőket, mint amilyenek a szovjet katonák részére Magyarországon készültek. Ma már elvárható, hogy a helyi szervek és a lakosság viszonyossági alapon gondozza ezeket a temetőket is. Így ők is joggal várhatják el tőlünk, hogy mi is gondozzuk a Magyarországon

nyugvó katonáik sírját. Jó példa erre Ausztria és Olaszország, ahol egyformán gondozzák a saját és az idegen nemzetiségű katonák sírjait.

A katonatemetők kutatása során kiemelten foglalkoztam Somogy megye háborús veszteségeivel, ezek szerint a megyében 5916 fő különböző nemzetiségű katona és 4498 fő polgári személy esett áldozatul.

Zsidó személyek közül 4034 főt deportáltak, és kb. 1000 főt vittek el munkaszolgálatra. Úgynevezett árzsidók közül kb. 400 főt hurcoltak el. Somogy megye zsidó lakosságából mintegy 700-800 fő élte túl a deportálást és a megsemmisítő táborokat.

A rudkinói temetőbe eddig 17.394 magyar honvéd maradványait - köztük 2164 munkaszolgálatost - temettek újra. Teljes befogadóképessége meghaladja a 50.000 főt. A központi emlékmű a magyar államiságot szimbolizáló három kettős kereszt, a parcellákban egyszerű - a magyar temetkezési szokásoknak megfelelő - sírkeresztek állnak, a munkaszolgálatosok parcelláját menora jelöli.

- P. B. -

Emléktúra Rudkinóba

A Mártírok és Hősök közalapítvány autóbuzsós emléktúrát szervez az oroszországi Rudkinóba

Ideje: 2004. augusztus 19-26-ig.

Útvonal: Kaposvár - Budapest - Csop - Munkács - Lvov - Rivne - Kiev (szállás 1 éjszaka) - Voronyezs (szállás 2 éjszaka) - Harkov - Poltava - Kirovohrad - Odessza (szállás 3 éjszaka) - Galati - Broila - Buzav - Ploesti - Sinaia - Brassó - Fogaras - Nagyszeben - Sebes - Déva - Arad - Nagylak - Budapest - Kaposvár

Várható költségek: Szállás: kb. 120-130 Euró/fő Utazás: (Kb: 3500 km.) kb. 20 - 25000 Ft./fő. Az érdeklődőknek részletes programot küldünk.

Jelenkezés: Somogy Temetkezési Kft. Kaposvár Mező u. 2.

Telefon/fax: 82/528510

Puskás Béla 30/9864 352

E. mail. temetkez@axelero.hu

puskás.bela@axelero.hu

Közalapítvány a hősökért

1998. őszén magánszemélyek és szervezetek kezdeményezésére a Somogyért Egyesület, a Kaposvárért Közalapítvány, a Városszépítő Egyesület, a Római Katolikus Püspökség és a Somogy Megyei Temetkezési Szolgáltató Kft. létrehozta a Mártírok és Hősök Alapítványt. Az alapítvány célkitűzései között szerepelt Somogy megye temetőiben lévő katonasírok ápolása, felújítása, a megyében lévő katona emlékművek, emlékhelyek gondozása, valamint Kaposváron a Hősök Temploma előtti területen méltó emlékmű állítása minden katona hős emlékére.

A bírósági bejegyzését követően a kuratórium felajánlotta a csatlakozás lehetőségét Kaposvár Megyei Jogú Város és Somogy megye képviselőtestülete számára. Miután mindkét képviselőtestület csatlakozott az alapítványhoz, a bíróság közalapítványként és közhasznú szervezatként jegyezte azt be.

2000. május utolsó vasárnapján – a Hősök napján – minden katona hős emlékére a Hősök temploma előtti területen emlékművet avattak. Az év II. felében széles körű kutatómunkát folytattak annak érdekében, hogy összegyűjtsék az I. és II. világháborúban elesett katona és polgári személyek névsorát. 2001-ben több mint 1100 katona és polgári személy nevét vésték fel a Hősök temploma belső falán elhelyezett márványtáblákra. Ezzel egy 1932-ben megfogalmazódott nemes szándék vált valóra. Az emléktáblák leleplezésére május 27-én a hősök napja keretében került sor.

A Kaposvári Keleti temetőben valamennyi katonasírt felújították, és virággal ültették be. A Hősök temetőjében 29 méltatlan körülmények között lévő magyar katonasírt exhumáltak és a temető díszesebb szakaszában újratemették. Az összetört sírjelek közül mintegy 30 db-ot kicseréltek. 2001-ben a HM. Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadisírgondozó Iroda támogatásával 2001. május 27-én felavatták Dunántúl egyetlen II. világháborús katona temetőjét.

A Somogy Temetkezési Kft. közreműködésével 2003. május 12-én az Inke községben eltemetett 17 orosz katona – maradványaikat exhumálták és a földi maradványokat a Kaposvári Keleti temető kegyeleti parkjában, helyezték örök nyugalomba.

Rendszeresen megemlékeztek a doni katasztrófáról, az 1848-as forradalom és szabadságharcról, a Hősök

napjáról, az 1956-os forradalomról és a halottak napjáról.

Folyamatosan újítták fel és gondozzák a katona sírokat, katona emlékműveket. Hatékony együttműködést alakítottak ki a Kaposvári Noszlopy Gáspár és Taszári Veterán Repülősök Nyugdíjas Klubjával.

2004-ben a szokásos rendezvényeken túlmenően

emléktúrát szerveznek Rutkinóba (augusztus 19-26.) Terveik között szerepel a kaposvári keleti temetőben lévő 106 magyar és bolgár katona sír exhumálása és újra temetése a Kaposvár Hősök temetőjében kialakított II. világháborús parcellákba.

*„Csak törpe nép feledhet ős nagyságot,
csak elfajult kor hő elődöket.*

*A lelkes eljár ősei sírjához, s gyújt
fényénél új szövétneket.”*

Garai János verséből

FOTOPLAKET

Sírkőre, urnasírra
bronzplakettét,
domborművet,
emléktáblát
készítünk az elhunyt
korábbi fényképe
alapján.

www.fotoplaket.com e-mail.: info@fotoplaket.com

Fotoplaket Kft. Budapest, 1112, Rákó u. 27.

Tel.: 06-1-319-7415; Fax.: 06-1-356-5391; Mobil: 06-70-204-9180

Sírfeliratok

Puskás Béla : „Temetők üzenete „ című könyvéből

„Kit élete legszebb hajnalán
Oly hirtelen elrabolt a halál,
Életed örömet, haláloed
Örökös bánatot hozott”

„A Te szíved már nem fáj,
De a miénk vérzik,
Mert a fájdalmat az élők érzik”

„Nézd a szememben könnyek,
Hidd el tenéked könnyebb.
Csak járom az utam végig,
Hogy szálljak hozzád az égig.”

„Ma szomorúbb lett a föld,
S fakóbb az ég színe,
Egy szív állt meg örökre,
A kisfiúnk szíve”

FRIGOLUX

Frigolux Ipari és Kereskedelmi Rt.
6640 Csongrád, Attila u. 35.
Tel.: 63/570-950 F: 63/482-830
E-mail : frigolux@frigolux.hu
Honlap : www.frigolux.hu

- 2 és 4 férőhelyes kivitel
- Digitális hőmérsékletszabályozás
- Külső borítás beégett festésű acéllemez
- Horganyzott vagy rozsdamentes belsőborítás
- Blokkszerű hűtőegység
- Környezetbarát szigetelőhab és hűtőgáz
- 230 V-os kivitel
- Alacsony áramfogyasztás
- Országos szervízhálózat
- Hazai és nemzetközi referencialista
- Számítógép-vezérlésű lemezmegmunkálás és habszigetelés
- Helyszínre szállítás
- 1 év garancia...
- ISO 9001:2000

HALOTTHÚTÓ

KOMFEN

**KEGYELETI TERMÉKEK
GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA**

- Szemfedők és koporsóbélések
- Egyéb temetkezési kellékek széles választéka (urnák, keresztek, koszorúszalagok, koporsó lezárók)

- PALMA koporsók magyarországi képviselete
- Menina és Keletfa koporsók forgalmazása

- Feszületek koporsóra

6239 Császártöltés, Bajcsy-Zs. u. 12.

Tel: 06 (78) 443-037

Mobil: 06 (20) 9712-583

Fax: 06 (78) 543-180

E-mail: komfen@komfen.hu

web: www.komfen.hu

Látogassa meg honlapunkat, illetve érdeklődjön ügyfélszolgálatunknál!

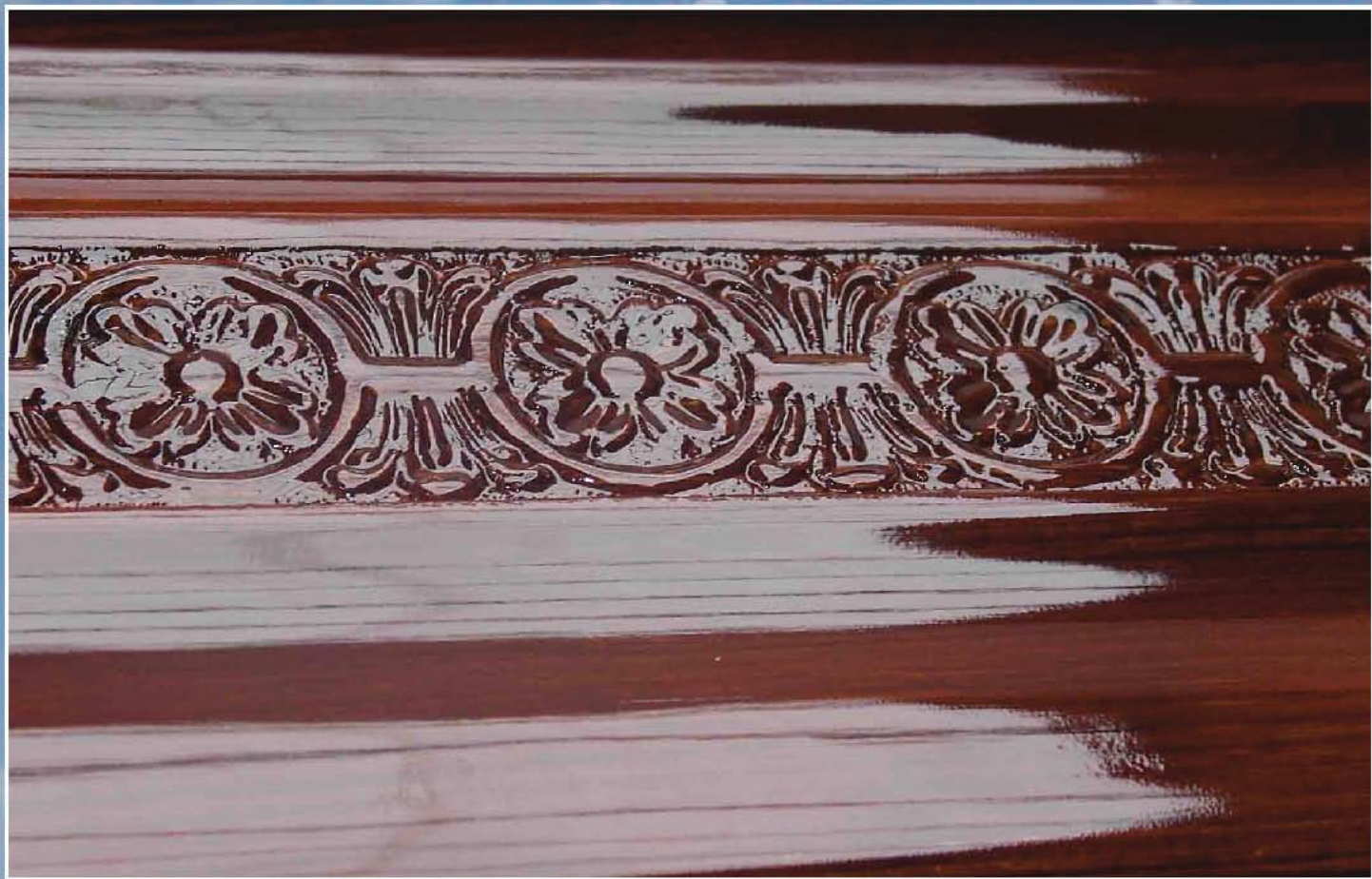

- PILATO temetkezési gépkocsi képviselete

Vállaljuk komplett formaruhák, valamint ravatalozó berendezések, drapériák elkészítését.

Válassza a minőséget

KARSOL

Tekintse meg termékbemutatóinkat az Önhöz legközelebb es. kiállítási helyszínen.

Áprilisi programunk: Április 2-3. Nyíradony Április 17. Kaposvár Április 24. Kecskemét

Májusi program: Május 15. Pápa Május 22. Eger

A kiállítás részleteiről az adott régió valamennyi temetkezési vállalkozását postán értesítjük.

Cím: H-4254 Nyíradony, Debreceni út 102.

Tel: (0036) 52 593 066, Fax: (0036) 52 593 061

E-mail: info@karsol.hu

www.karsol.hu